

AFVALBELEIDSPLAN DOETINCHEM 2014 - 2018

Van Afval naar Grondstof

februari 2014

Gemeente Doetinchem

Inhoud

Hoofdstuk 1	Inleiding
Hoofdstuk 2	Visie en ambities
Hoofdstuk 3	Strategie
Hoofdstuk 4	Pilot omgekeerd inzamelen
Hoofdstuk 5	Maatregelen per fractie
Hoofdstuk 6	Monitoring en evaluatie
Hoofdstuk 7	Planning
Hoofdstuk 8	Financiën

Leeswijzer

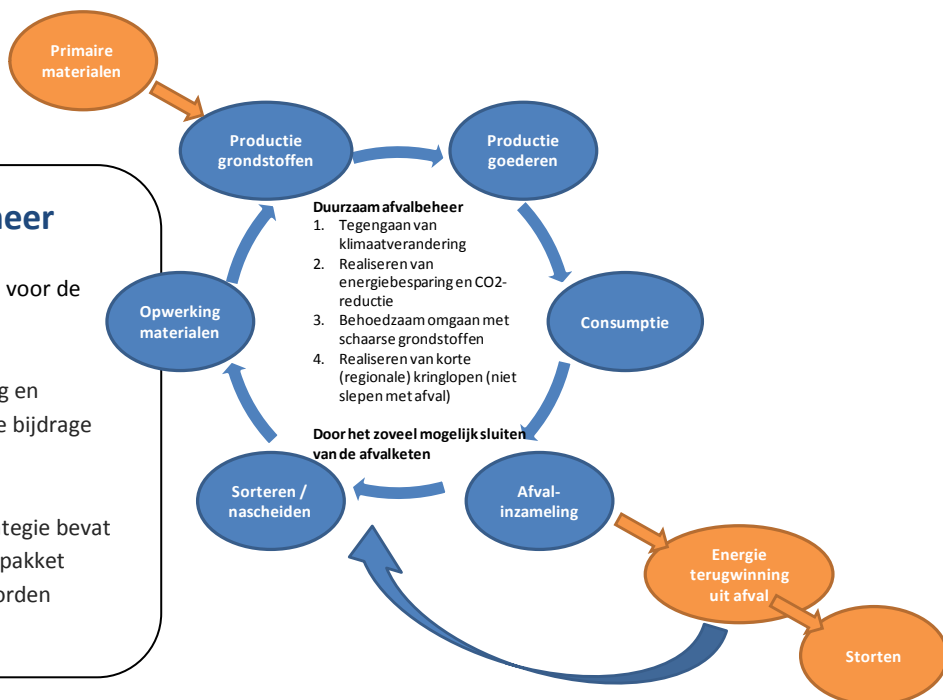
Dit plan kan op twee manieren worden gelezen:

- Op hoofdlijnen: lees de tekstkaders bovenaan de pagina's en de weergegeven tabellen en figuren
- Uitgebreid: lees de tekstkaders en de toelichting eronder

1. Inleiding

Duurzaam afvalbeheer

- Dit afvalplan geeft de afvalkoers voor de periode 2014 - 2018 aan.
- Afval = Grondstof. Door scheiding en hergebruik wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan duurzaamheid
- Naast een meerjarenvisie en strategie bevat het plan een concreet maatregelpakket waarmee de ambities kunnen worden verwezenlijkt.

De noodzaak van duurzaam afvalbeheer

Door de toenemende bevolkingsgroei en consumptie neemt de vraag naar grondstoffen alsmaar toe. Aan die vraag (naar primaire grondstoffen) lijkt bijna niet meer te voldoen zonder ook gebruik te maken van grondstoffen die uit de afvalrecycling zijn opgewerkt. Afvalscheiding draagt bij aan het sluiten van productie- en consumptieketens, ofwel het bewerkstelligen van de circulaire economie (zie figuur hierboven). Door het opnieuw inzetten van afval als grondstof wordt de productie van primaire grondstoffen beperkt, en het nodeloos verbranden van waardevolle grondstoffen tegengegaan.

Dat ook gemeente Doetinchem hierin nog het nodige heeft te doen is duidelijk. Van de totale hoeveelheid huishoudelijk afval die in de gemeente vrijkomt, belandt 44% in de verbrandingsoven. Ofschoon bij de verbranding groene energie wordt teruggewonnen, gaan er een hoop kostbare en herbruikbare grondstoffen verloren. Vanuit economisch oogpunt is dat zonde, want grondstoffen worden door de toenemende vraag steeds schaarser en waardevoller.

Motto: van afval naar grondstof

Voor u ligt het afvalbeleidsplan van de gemeente Doetinchem voor de periode 2014 - 2018. In plaats van een afvalplan kan beter worden gesproken van een grondstoffenplan, want dat is waar de focus op wordt gelegd in dit plan: het zoveel mogelijk grondstoffen genereren uit huishoudelijk afval. In het plan worden de ambities (doelstellingen) voor 2018 geformuleerd en een strategie beschreven waarmee we denken de ambities te verwezenlijken. Voorts wordt de strategie uitgewerkt in een concreet maatregelpakket, inclusief planning en inschatting van de financiële consequenties.

Totstandkoming afvalbeleidsplan

Voor het opstellen van het afvalbeleidsplan is gekozen voor een projectmatige en interactieve methode, waarbij eerst op basis van een inventarisatie en analyse de kaders en strategie voor het toekomstige beleid zijn bepaald (inventarisatierapport en strategie-keuzenota), en daarna pas het afvalbeheerplan is geschreven. Burgers, college en gemeenteraad, en de mensen op de werkvloer zijn in het gehele traject actief betrokken. Er is een bewonersonderzoek uitgevoerd, er zijn discussiebijeenkomsten met bewoners en medewerkers van de afvalinzameling georganiseerd, en ook de politiek is tussentijds geïnformeerd en geconsulteerd.

Voorkeursstrategie

Op 13 juni heeft de beeldvormende raad aan de hand van het inventarisatierapport en de strategie-keuzenota richtinggevende uitspraken gedaan omtrent de gewenste toekomstige afvalkoers. Uitgangspunt is het behalen van 65% scheidingsdoelstelling van de Rijksoverheid. In de strategie-keuzenota zijn 3 hoofdstrategieën gepresenteerd waarmee deze doelstelling kan worden verwezenlijkt: de service prikkel, de financiële prikkel en de communicatieve /controlerende prikkel, met de kanttekening dat de strategieën elkaar niet uitsluiten en ook na elkaar kunnen worden toegepast.

De beeldvormende raad heeft zich niet unaniem voor één voorkeurstrategie uitgesproken. Ongeveer een kwart van de raad¹ is voorstander van de service prikkel, een kwart is voorstander van de financiële prikkel, en ongeveer de helft heeft geen voorkeur of ziet juist meerwaarde in de combinatie van strategieën. Daarnaast vroegen enkele partijen zich af of er wel nieuw beleid nodig is om van de huidige 56% naar de 65%-doelstelling toe te bewegen.

Naast het uitspreken van een strategievoorkeur is door de beeldvormende raad ook een aantal concrete suggesties gedaan om de afvalscheiding in de gemeente te stimuleren. Deze komen deels overeen met de suggesties die bewoners hebben gedaan in het bewonersonderzoek en tijdens de discussiebijeenkomst. De suggesties zijn zo goed mogelijk verwerkt in onderliggend plan.

Van 15 november tot en met 31 december 2013 heeft het concept-afvalbeleidsplan ter visie gelegen. Naar aanleiding van de binnengekomen zienswijzen is het plan op onderdelen aangepast.

Reikwijdte van het plan

Het plan richt zich primair op de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval (waaronder ook grof huishoudelijk afval). De inzameling van bedrijfsafval en de straatreiniging (vegen, verwijderen zwerfafval) vallen buiten de reikwijdte van dit plan. Voor bedrijfsafval bestaat geen gemeentelijke zorgplicht. Regels omtrent bedrijfsafval zijn opgenomen in de milieuwetgeving.

Opbouw van het plan

Het afvalbeleidsplan bestaat uit acht hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt de algemene visie en strategie voor de komende 5 jaar geschetst. In hoofdstuk 3 wordt deze visie uitgewerkt naar een strategie. In hoofdstuk 4 wordt een pilot voorgesteld en uitgewerkt. In hoofdstuk 5 zijn de maatregelen per fractie geformuleerd. In hoofdstuk 6 wordt stilgestaan bij de monitoring en evaluatie van onderliggend plan. In hoofdstuk 7 wordt de planning en fasering van het plan belicht. In hoofdstuk 8 worden de financiële consequenties van het plan uiteengezet.

¹ op basis van zetelverhoudingen

2. Visie en ambities

Ambities

- Gestreefd wordt naar een **afvalloze samenleving** in 2030. In 2018 wordt minimaal 65% van het huishoudelijk afval nuttig toegepast.
- De milieumambities mogen niet leiden tot een verhoging van de afvalbeheerkosten, en daarmee tot een verhoging van de afvalstoffenheffing
- De service wordt gericht op de inzameling van grondstoffen.

Afvalvisie Doetinchem

Gemeente Doetinchem heeft (evenals alle andere gemeenten in Nederland) een zorgplicht voor de inzameling van huishoudelijk afval. Ook voor de toekomst wenst de gemeente deze plicht op een zo effectief en efficiënt mogelijke wijze invulling te geven.

Doetinchem zal de komende jaren sterk inzetten op het duurzamer maken van de afvalinzameling. Door meer huishoudelijk afval gescheiden in te zamelen en her te gebruiken als grondstof, wordt productie van grondstoffen vermeden, energie bespaard, en de uitstoot van CO₂ gereduceerd. Doordat grondstoffen geld waard zijn, en voor (rest)afval moet worden betaald, zal met de transitie 'van afval naar grondstof' ook besparingen worden gerealiseerd. Duurzaam afvalbeheer in Doetinchem hoeft om die reden niet per definitie te leiden tot hogere afvalbeheerkosten of een hogere afvalstoffenheffing. Sterker nog: gestreefd wordt naar het beheersbaar houden van de afvalbeheerkosten door duurzaam afvalbeheer (win-win-situatie).

De transitie van afval naar grondstof zal worden gestimuleerd door de dienstverlening in toenemende mate te richten op de inzameling van grondstoffen, in plaats van op afvalstoffen.

De inzameling en verwerking van de grondstoffen vindt zoveel mogelijk in de regio plaats. Dit is niet alleen goed voor de regionale werkgelegenheid, maar ook voor het milieu (vermindering transport).

Milieudoelstelling: minimaal 65% afvalscheiding in 2018

Gestreefd wordt om in 2018 minimaal 65% van het huishoudelijk afval in te zamelen als grondstof, en maximaal 35% van het afval ongescheiden in te zamelen als restafval. Dit is overeenkomstig de landelijke ambitie die door voormalig staatssecretaris Atsma is afgekondigd. Op dit moment (nulsituatie= 2012) wordt een scheidingspercentage van 56% behaald. Om de 65%-doelstelling te halen zal 20% van het restafval dat nu nog naar de verbrandingsoven gaat, extra gescheiden moeten worden ingezameld.

De mogelijkheden daartoe zijn ruim aanwezig. Uit de sorteeranalyses die de gemeente periodiek laat verrichten blijkt dat meer dan 70% van het restafval dat naar de verbrandingsoven gaat bestaat uit herbruikbare stoffen, zoals gft, papier, glas, textiel en plastic. Stoffen die eigenlijk niet in het restafval thuishoren, en waarvoor aparte voorzieningen beschikbaar zijn gesteld.

	Afvalaanbod 2012 (in kg/ inw)	Aanwezig in het restafval 2012 (in kg/ inw)	Toe-/ afname (in kg/ inw)	(in %)	Beoogde hoeveelheid 2018 (in kg/ inw)
Restafval	233		-44	-19%	188
Grof restafval	28		-16	-58%	12
Restafval totaal	261		-60	-23%	200
GFT	117	91	23	20%	140
Papier	69	17	11	16%	80
Glas	22	7	3	14%	25
Textiel	2	7	1	60%	3
Plastic	9	16	6	74%	15
Blik	0	10	0		0
Drankenkartons	0	7	0		0
Kca	1	1	0,03	2%	1
Luiers	0	13	0		0
Gescheiden grof afval	88		16	18%	104
Totaal	567				567
waarvan gescheiden	307				367
% bronscheiding	54%				65%
% nascheiding	1,9%				0,5%
Totale scheiding	56%				65%

We stellen voor om de 65%-doelstelling zoveel mogelijk te realiseren met bronscheiding: het direct scheiden van afval op het moment dat het afval vrijkomt. Dit levert kwalitatief goede materiaalstromen op die hoogwaardig kunnen worden hergebruikt en/ of nuttig kunnen worden toegepast. Het achteraf mechanisch scheiden van afval (nascheiding) levert op dit moment nog niet de gewenste hoogwaardige kwaliteit, en is over het algemeen duurder dan bronscheiding. Gemeente Doetinchem zal wel het initiatief nemen om de mogelijkheden van een nascheiding te onderzoeken.

Voor de verwerking van het afval schrijft de Rijksoverheid een voorkeursvolgorde (beter bekend als 'de ladder van Lansink'), die door de gemeente Doetinchem volledig wordt onderstreept. Afval wordt bij voorkeur voorkomen (afvalpreventie). Als dat niet kan, wordt getracht het als product her te gebruiken (kringloop) of als materiaal te recyclen (materiaalhergebruik). Het verbranden van afval met energierugwinning is de verwerkmethode die pas wordt gekozen als alle eerdere verwerkmethode niet meer kunnen.

Kostendoelstelling: geen verhoging als gevolg van nieuw beleid

Ondermeer door een gunstige aanbesteding van de verwerking van restafval zijn de afvalbeheerkosten van Doetinchem afgelopen jaren sterk gedaald. De afvalstoffenheffing waaruit de afvalbeheerkosten worden gedekt, is substantieel lager dan het landelijk gemiddelde tarief (situatie 2012). Het streven is om deze positie ook voor de komende jaren te behouden. Het stimuleren van de afvalscheiding en de daaruit voorkomende maatregelen mogen niet leiden tot hogere afvalbeheerkosten en verhoging van de afvalstoffenheffing. Dat betekent in principe dat onderliggend afvalplan kostenneutraal moet worden uitgevoerd. De mogelijkheden daartoe zijn aanwezig. Voor de meeste herbruikbare afvalstromen gelden lagere verwerkingstarieven dan voor restafval. Voor plastic en papier worden zelfs opbrengsten ontvangen in plaats van verwerkkosten betaald.

Een deel van de eenmalige investeringen die gedaan moeten worden om de het afvalbeheer in Doetinchem te verduurzamen, zullen worden gedekt uit de Afvalvoorziening. Deze voorziening is met name bedoeld om onvoorziene eenmalige financiële tegenvallers te dekken, zonder dat daarvoor direct het tarief hoeft te worden verhoogd. Op dit moment zit er €1.421.000,- in de reserve (stand per 1 januari 2013), terwijl een stand van

€ 300.000,- tot hooguit € 600.000,- voldoende wordt geacht om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Het overschot zal worden aangewend voor de eenmalige kosten van de uitvoering van onderliggend plan.

Dienstverleningsdoelstelling: meer service voor inzameling grondstoffen

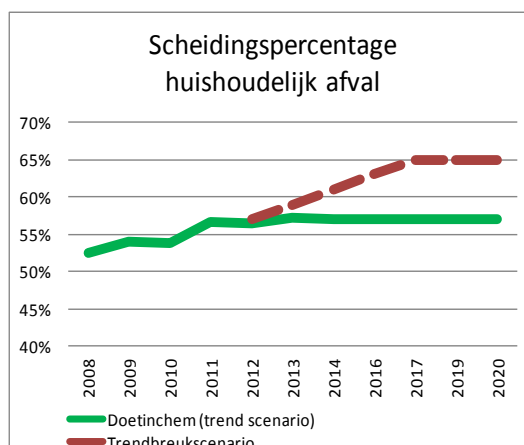
Uit het bewonersonderzoek dat in april 2013 is gehouden blijkt dat de inwoners van Doetinchem over het algemeen tevreden zijn over de afvalinzameling in hun gemeente. Ook voor de komende jaren blijft een hoogwaardige dienstverlening waar burgers tevreden over zijn, uitgangspunt van het gemeentelijk afvalbeleid.

Om de scheidingsdoelstellingen van dit plan waar te kunnen maken zal het serviceniveau voor het gescheiden aanbieden van grondstoffen (zoals gft, papier, plastic) worden verhoogd ten opzichte van het ongescheiden aanbieden van restafval. Na de invoering van gescheiden inzameling van plastic verpakkingsafval is er feitelijk een overcapaciteit in de restafvalinzameling ontstaan: de restafvalcontainers (zowel de rolemmers als verzamelcontainers) bieden meer ruimte en gelegenheid dan nodig is. Indien iedere burger zijn afval maximaal scheidt, resulteert dat in maximaal 1 huisvuilzak van 5 a 6 kilo restafval per week per gezin.

3. Strategie: de service prikkel

Omgekeerd inzamelen

- Milieudoelstellingen kunnen het beste worden bereikt door invoering van de service prikkel (omgekeerd inzamelen).
- Omgekeerd inzamelen = service vergroten voor inzameling grondstoffen + service verlagen voor restafval (niet meer aan huis inzamelen).
- Ervaringen met omgekeerd inzamelen elders in Nederland zijn zeer goed
- Eerst een pilot. Indien succesvol, uitrollen.

Om de 65%-doelstelling te behalen zullen optimalisaties aan het inzamelsysteem niet volstaan. Er zal een trendbreuk benodigd zijn. In de strategie-keuzenota zijn drie strategieën genoemd waarmee de trendbreuk kan worden ingezet: de service prikkel, de financiële prikkel en de communicatieve prikkel. Bespreking van deze strategieën in de beeldvormende raad van 13 juni jl. heeft geen eenduidige keuze opgeleverd. Geen van de drie strategieën werd unaniem omarmd, maar ook niet unaniem van de hand gewezen.

Om toch een verantwoorde keuze te kunnen maken, zijn alle drie de strategieën doorgerekend. Op basis van de huidige situatie in Doetinchem is bekeken wat de strategieën betekenen voor het milieu, de dienstverlening en de kosten. De service prikkel blijkt daarbij de meest effectieve en efficiënte manier om een omslag te realiseren van afval- naar grondstoffeninzameling (zie tekstkader volgende pagina). Ten opzichte van de financiële prikkel heeft het als voordeel dat er geen financiële administratie voor hoeft te worden opgetuigd, en er minder risico is van afvaltoerisme en illegale stort. Ook zijn de extra structurele jaarlasten van de serviceprikkel lager dan die van de financiële prikkel. Nadelen van de service prikkel is dat het minder goed toepasbaar is bij hoogbouw en soms belastend voor minder valide mensen kan zijn. Overigens wordt met de invoering van de service prikkel toepassing van de financiële prikkel niet uitgesloten. Indien de 65% doelstelling niet wordt gehaald, kan op termijn alsnog de financiële prikkel worden ingevoerd.

Om bovengenoemde argumentatie wordt voorgesteld dat de gemeente Doetinchem zich in eerste instantie richt op toepassing van de service prikkel. Toepassing van de financiële prikkel (diftar, beloningssystemen) wordt niet definitief uitgesloten.

Ofschoon de service prikkel zich bij veel gemeenten in de praktijk al heeft bewezen, is het toch raadzaam om eerst met een pilot (in een proefgebied) te beginnen. Indien uit de pilot blijkt dat de aanpak succesvol is en er voldoende draagvlak voor bestaat, kan de serviceprikkel worden uitgerold naar andere wijken van de gemeente. Daarna kan eventueel worden gezien of een financiële prikkel wenselijk is, om afvalscheiding nog verder te stimuleren.

Het stappenplan om afvalscheiding in Doetinchem te stimuleren

Doorrekening van de 3 strategieën

Op basis van de huidige situatie in Doetinchem zijn drie mogelijke strategieën onderzocht waarmee de afvalscheidingprestaties kunnen worden verhoogd:

1. Service prikkel: Het gescheiden aanbieden van herbruikbare afvalstromen wordt makkelijker gemaakt dan het ongescheiden aanbieden van restafval. Concreet komt het erop neer dat alleen de herbruikbare afvalstromen gft, plastic en papier aan huis worden ingezameld met rolemmers, en dat voor het restafval gebruik moet worden gemaakt van ondergrondse containers die op centrale plekken in de wijk zijn geplaatst.
2. Financiële prikkel: Het gescheiden aanbieden van herbruikbare afvalstromen wordt financieel gestimuleerd, door voor restafval een variabel tarief in te voeren. Hoe meer restafval men aanbiedt, hoe meer heffing men moet betalen. Het meest gangbaar is diftar op basis van volume frequentie, dat waarbij restafval wordt ingezameld met rolemmers. Hiervan zijn de kosten doorberekend.
3. Communicatieve/ controlerende prikkel: Het gescheiden aanbieden van herbruikbare afvalstromen wordt gestimuleerd door beter en gericht over het nut en de noodzaak te communiceren naar bewoners toe. Deze strategie kan eventueel worden gevolgd door gerichte handhaving en controle op juist scheidingsgedrag.

De drie strategieën zijn onderzocht op hun consequenties voor het milieuresultaat, de afvalbeheerkosten en het serviceniveau.

	Strategie 1	Strategie 2	Strategie 3
	Service prikkel	Financiële prikkel	Communicatieve prikkel
<u>Milieu</u>			
Verwacht scheidingspercentage	65%	65%	58%
Verwachte hoeveelheid restafval	200	200	250
<u>Kosten</u>			
Structurele (meer)lasten afvalbeheer (in € per huishouden per jaar)	-€ 3,0	€ 3,3	€ 0,2
<u>Service</u>			
Aanbiedgemak restafval	-	o	o
Aanbiedgemak herbruikbaar afval	++	o	o
Risico ontwijkgedrag/ illegale stort	o	-	o

+ = positief effect
 o = nauwelijks effect
 - = negatief effect

Geconstateerd kan worden dat de service prikkel de meest effectieve en efficiënte strategie is in het bewerkstelligen van een trendbreuk richting grondstoffeninzameling. Evenals de financiële prikkel heeft het de potentie om de 65%-doelstelling te behalen, echter de service prikkel levert voor Doetinchem een groter kostenvoordeel op. Bovendien is er minder kans op afvaltoerisme en illegale stort.

Hoe zou de service prikkel er in Doetinchem uit kunnen zien?

Bij de meeste woningen in Doetinchem wordt het huishoudelijk afval in vier fracties gescheiden aan huis ingezameld: restafval, gft, papier en plastic. Voor de eerste drie fracties wordt een rolemmer gebruikt, het plastic wordt in zakken ingezameld. De serviceprikkel kan worden geëffectueerd door alleen nog de herbruikbare afvalstromen gft, papier en plastic aan huis in te zamelen, en voor restafval een brengsysteem (ondergrondse containers) in te voeren. Op deze wijze wordt het scheiden van afval gemakkelijker gemaakt ten opzichte van het niet-afvalscheiden. De grijze rolemmers die nu nog voor restafval worden gebruikt, kunnen worden omgebouwd naar rolemmers voor plasticafval, zodat het aanbieden van plastic in zakken tot het verleden gaat behoren. Voor de burger betekent dit:

- Meer gemak ten aanzien van het gescheiden houden van plastic verpakkingsafval (rolemmer biedt meer opslagruimte dan zak, geen zakken meer nodig, meer hygiëne door kunnen afsluiten van rolemmer).
- Voor restafval moet men een stukje lopen richting een ondergrondse container, die op strategische plekken in de wijk staan (dichtheid 1 op 100 woningen).
- Voor ouderen en minder valide bewoners die echt niet in staat zijn om restafval naar de verzamelcontainer te brengen, wordt een speciale haalvoorziening getroffen.
- Omdat voor restafval moet worden gelopen, zal men ook geneigd zijn om gft en papier beter aan huis te scheiden (immers gft en papier kan men aan huis in de rolemmer kwijt).
- Het aantal rolemmers dat in de tuin moet worden gestald blijft hetzelfde (maximaal 3)

Deze toepassing van de service prikkel wordt ook wel omgekeerd inzamelen genoemd. Van oudsher wordt de meeste service verleend op restafval en niet op herbruikbare stromen. Door dit om te draaien ontstaat er een gemaksimpuls om meer afval apart aan te bieden.

Of dit concept inderdaad leidt tot een lager serviceniveau voor restafval is de vraag. In plaats van 1 x per 2 weken een rolemmer aan de weg te kunnen plaatsen, kan men nu 7 dagen per week restafval kwijt. Indien een gezin zijn afval goed scheidt aan huis, resulteert hooguit 1 vuilniszak restafval per week die naar de verzamelcontainer gebracht moet worden. Door de verzamelcontainers aan de ontsluitingswegen van de wijk te plaatsen, kan het loopje richting de voorziening gemakkelijk worden gecombineerd met bijvoorbeeld boodschappen doen.

Omgekeerd inzamelen is minder goed toepasbaar bij de hoogbouw. Door het ontbreken van een tuin is het veel lastiger om rolemmers toe te passen voor de inzameling van grondstoffen aan huis. Het aanbieden van grondstoffen zou wel makkelijker kunnen worden gemaakt door meer ondergrondse containers voor verschillende herbruikbare stromen te plaatsen. Nu is veelal alleen voorzien in ondergrondse restafvalcontainers nabij het perceel. Door ook (ondergrondse) containers te plaatsen voor papier en plastic verpakkingsafval, kunnen deze stromen gemakkelijker gescheiden worden aangeboden.

Op basis van een eerste doorrekening zou omgekeerd inzamelen in Doetinchem kostenneutraal kunnen worden ingevoerd. Er zou zelfs een kleine netto besparing gerealiseerd kunnen worden van € 70.000 of wel € 3,- per huishouden (zie bijlage 1).

Ervaringen elders met omgekeerd inzamelen

Eén van de eerste gemeenten in Nederland die ervaring heeft opgedaan met omgekeerd inzamelen is de gemeente Zwolle. In de proefwijk waar het is uitgetest is de hoeveelheid plastic verpakkingafval gestegen van 5 naar 23 kilo per inwoner, en de hoeveelheid restafval afgenomen van 235 naar 195 kilo per inwoner (- 20%). Ook de inzamelrespons van gft, papier en glas nam toe. Uit een bewonersonderzoek dat door de gemeente Zwolle is gehouden blijkt dat 75% van de bewoners na de pilot door wilde gaan met deze inzamelmethode. De gemeenteraad van Zwolle heeft inmiddels besloten om deze inzamelwijze in de gehele stad in te voeren. In navolging daarvan zijn ook de gemeenten Arnhem, Woerden en Utrecht en een groot aantal kleine gemeenten overgestapt op 'omgekeerd inzamelen'.

De ROVA gemeenten Staphorst, Steenwijkerland en Olst-Wijhe, hebben omgekeerd inzamelen ingevoerd, nadat diftar al van kracht was (volume en frequentie). Deze gemeenten zagen hun bronscheidingspercentage toenemen van 51 naar 68%, en de hoeveelheid restafval afnemen van 187 naar 131 kilo per inw (-30%). Tegelijk met de invoering van omgekeerd inzamelen is een 0-tarief voor gft-afval ingevoerd.

Een belangrijke succesfactor bij omgekeerd inzamelen is de rolemmer voor plastic-afval. Naast een aanbiedmiddel is een rolemmer ook een handig bewaar/ opslagmiddel, dat afsluitbaar is.

Voorbereid op de toekomst: inzameling drankenkartons en PET-flessen

In het kader van de producentenverantwoordelijkheid heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) samen met het Rijk en het bedrijfsleven afspraken gemaakt over de uitvoering van het Verpakkingenbesluit, en het realiseren van meer scheiding en hergebruik van verpakkingafval in het bijzonder. Naast de verpakkingstromen papier, glas en plastic bestaat er een gereede kans dat binnenkort ook drankenkartons onder de producentenverantwoordelijkheid gaan vallen, en deze stroom apart moet worden ingezameld. Vanaf juni 2013 zijn er bij diverse gemeenten pilots van start gegaan, waarbij het gescheiden inzamelen van drankenkartons (al dan niet gecombineerd met plastic verpakkingafval) wordt uitgetest. Indien deze pilots succesvol verlopen ligt het in de lijn dat ook voor drankenkartons een inzamelvergoeding betaald wordt waarmee de gemeentelijke inzameling bekostigd kan worden. In dat geval ligt het voor gemeente Doetinchem voor de hand om de drankenkartons in combinatie met plastic verpakkingen in te zamelen. Uitgaande van het concept 'omgekeerd inzamelen' levert de rolemmer voor plastic verpakkingafval voldoende ruimte voor de drankenkartons.

Onderdeel van de afspraken die tussen VNG, het Rijk en het bedrijfsleven zijn gemaakt is de mogelijke afschaffing van statiegeld op grote PET-flessen per 1 januari 2015. Indien deze afspraak geëffectueerd wordt betekent dit een forse volumestijging van de plastic verpakkingstroom. Ook hierop zal Doetinchem goed voorbereid zijn indien wordt gekozen voor omgekeerd inzamelen (inzameling van plastic afval met de rolemmer in plaats van de plastic zak).

Besluitvorming na de pilots

Ofschoon we enthousiast zijn over de service prikkel, en de ervaringen elders positief zijn, wordt in dit plan nog niet voorgesteld om het in de gehele gemeente in te voeren. Omgekeerd inzamelen zal eerst in een tweetal buurten in Doetinchem worden uitgetest. Onderzocht zal worden hoe het scheidingsgedrag zich aanpast onder de inwoners, en of er voldoende draagvlak bestaat voor de nieuwe inzamelwijze. Op basis van de resultaten van de pilot zal aan de gemeenteraad een voorstel worden gedaan voor het al dan niet uitrollen van omgekeerd inzamelen in de rest van de gemeente. Een uitgebreide inspraakprocedure zal onderdeel uitmaken van het besluitvormingsproces.

4. Pilot omgekeerd inzamelen

Pilot omgekeerd inzamelen

- In Gaanderen en de Huet
- Inzamelfrequentie herbruikbare stromen afstemmen op de hoeveelheid die wordt aangeboden
- Veel aandacht voor voorlichting, begeleiding en het vaststellen van de effecten

Opzet

Voorgesteld wordt om in een tweetal laagbouwbuurten in Doetinchem het omgekeerd inzamelen te beproeven: één gebied in een dorpskern (Gaanderen) en één gebied in Doetinchem zelf (de Huet). In beide gebieden zullen ondergrondse containers worden geplaatst waar het restafval voortaan naar toe moet worden gebracht. De grijze rolemmer die dan overbodig wordt, zal worden bestemd voor de inzameling van plastic verpakkingsafval. Omdat de pilot ook bedoeld is om de inzamelfrequentie voor de verschillende herbruikbare fracties optimaal af te stemmen op de behoefte, worden de twee varianten onderzocht:

Variant 1 in de Huet:

- 1 x per 2 weken huis-aan-huis inzameling plastic verpakkingsafval in 240 liter rolemmer (de oude restafvalbak)
- 1 x per 2 weken huis-aan-huis inzameling groente, fruit- en tuinafval in 140 liter container
- 1 x per 4 weken huis-aan-huis inzameling papier in 240 liter container
- Brengen van restafval naar ondergrondse verzamelcontainers (1 container per 100 huishoudens)

Variant 2 in Gaanderen:

- **1 x per 4 weken** huis-aan-huis inzameling plastic verpakkingsafval in 240 liter rolemmer (de oude restafvalbak)
- **3 x per 4 weken** huis-aan-huis inzameling groente, fruit- en tuinafval in 140 liter container
- 1 x per 4 weken huis-aan-huis inzameling papier in 240 liter container
- Brengen van restafval naar ondergrondse verzamelcontainers (1 container per 100 huishoudens)

De vraag is of 1 x per 4 weken ledigen van de plastic rolemmer voldoende is voor de hoeveelheid plastic afval die huishoudens doorgaans hebben. In het geval wordt besloten om de pilot uit te rollen naar de rest van de gemeente zal rekening moeten worden gehouden met extra aanbod van plastic afval als gevolg van afschaffing statiegeld op grote PET-flessen. Daarnaast moet ook de mogelijkheid worden opengehouden van het gecombineerd inzamelen van plastic en drankenkartons.

De meeste gemeenten die plastic verpakkingsafval met rolemmers inzamelen, ledigen deze 1 x per 4 weken. Ten opzichte van de tweewekelijkse inzameling van restafval, valt er volgens deze methode van omgekeerd inzamelen inzamelcapaciteit (voertuigen en mankracht) vrij, die besteed kan worden aan de gft-inzameling. Dit is vooral tijdens de zomermaanden, en het voor- en najaar interessant, wanneer er veel gft vrijkomt. De

inzamelcapaciteit voor gft kan ook worden verruimd door het beschikbaar stellen van een groter formaat gft-container (240 liter ipv 140 liter) voor huishoudens die daar behoefte aan hebben. De besluitvorming omtrent de keuzevrijheid in containergrootte zal na de evaluatie van de pilot plaatsvinden.

De ondergrondse restafvalcontainers worden in een dichtheid van 1 op 100 huishoudens op strategische plekken in de wijk geplaatst. In de praktijk betekent dit dat ze met name op de uitvalswegen van de buurt worden geplaatst, waar iedereen bij het verlaten van de buurt toch al langskomt.

Voor het buitengebied zal de bovengenoemde dichtheid (1 container op 100 huishoudens) leiden tot langere afstanden van woning tot container. Voor mensen die in het buitengebied wonen is het omgekeerd inzamelen daarom lastiger. Zij zullen verder moeten rijden voor hun restafval. Gemeentes in den lande gaan daar verschillend mee om. Sommige gemeentes nemen het buitengebied wel, anderen nemen het niet mee in het omgekeerd inzamelen.

Het pilotgebied in Gaanderen omvat een stukje buitengebied. We stellen voor om de ervaringen en uitkomsten van de pilot af te wachten en daarna een definitief besluit te nemen over het buitengebied

Aan bewoners die echt niet in staat zijn om afval naar een verzamelcontainer te brengen (minder validen met veel afval², ouderen, etc) zal hulp worden geboden (zie hoofdstuk 5, inzameling waardevolle stromen).

Bij de gestapelde bouw in beide buurten zal worden gezien in hoeverre een deel van de restafvalcontainers (voor zover er meerdere inpandige verzamelcontainers staan voor restafval) kunnen worden vervangen door plastic containers.

Maatregel 1

Uitvoering pilot omgekeerd inzamelen in Doetinchem (Gaanderen en de Huet).

Voorlichting en begeleiding

Bewoners in beide buurten zullen voorafgaande en tijdens de pilot uitgebreid worden voorgelicht. In eerste instantie zal vooral worden gecommuniceerd over het nut en de noodzaak van de pilot: het stimuleren van afvalscheiding en hergebruik van grondstoffen. Een belangrijk aspect betreft de plaatsing van de ondergrondse containers in de buurt. In beide buurten worden bewonersavonden georganiseerd waar bewoners kunnen reageren op de voorgenomen containerlocaties.

Om de pilot in goede banen te leiden zal tijdelijk een projectleider worden aangesteld, die naast de bewonerscontacten ook de monitoring en evaluatie van de pilot voor z'n rekening zal nemen.

Wanneer is de pilot geslaagd?

De pilot is geslaagd als de gescheiden inzameling (het scheidingsgedrag van de bewoners) substantieel is verbeterd, en de bewoners tevreden zijn over de nieuwe inzamelwijze. Om de effecten van de pilot te kunnen vaststellen zullen voor, tijdens en na de pilot de afval- en grondstofstromen worden gemeten, sorteeranalyses worden uitgevoerd en bewonersonderzoeken worden verricht.

² bijvoorbeeld met veel incontinentiemateriaal

5. Maatregelen per fractie

In dit hoofdstuk wordt per afvalstroom weergegeven wat er moet worden gedaan om uiteindelijk de 65% doelstelling te halen. Veel van de hierna voorgestelde serviceverhogende maatregelen zijn ontleend aan het bewonersonderzoek en de bewonersavond die in het kader van het afvalplan hebben plaatsgevonden.

Gft-afval

- Brengen van grof tuinafval makkelijker en goedkoper maken.
- Meer controle op het goed scheiden van gft-afval
- Gestreefd wordt naar 20% meer gft-aanbod in 2018

Doel

Op dit moment (peiljaar 2012) komt in totaal 208 kilo per inwoner aan groente- fruit- en tuinafval vrij, waarvan 117 kilo (56%) terecht komt in de groene rolemmer, en 91 kilo terecht komt in de grijze rolemmer (restafval). Voor 2018 is het streven dat minimaal 140 kilo gft gescheiden wordt ingezameld, en er hooguit 68 kilo gft in het restafval belandt: een responsverbetering van 20% ten opzichte van 2012.

Strategie en maatregelen

Het gft-aanbod is zeer seizoensgevoelig. Dit komt vooral door de t-fractie (tuinafval) dat tijdens de wintermaanden in mindere mate vrijkomt dan tijdens de zomer en het voor- en najaar. Met name tijdens de snoeiseizoenen komt het veel voor dat er tuinafval in de grijze rolemmer verdwijnt, omdat de groene container ontoereikend is. Een mogelijkheid om dit te voorkomen is het makkelijker en goedkoper maken van het wegbrengen van tuinafval naar het afvalbrengpunt (zie ook maatregel 13). Gedacht kan worden aan het beschikbaar stellen van een aanhanger/ boedelbak voor het transporteren van snoeihout naar het brengpunt, het beschikbaar stellen van keukenemmertjes voor gft (en eventueel ook voor papier en plastic). Tijdens de pilot omgekeerd inzamelen zal een aantal van deze stimuleringsmaatregelen worden uitgetest, alvorens ze voor de gehele gemeente in te voeren.

Maatregel 2

Beschikbaar stellen van een buurtaanhanger/ boedelbak voor bewoners die grof tuinafval naar afvalbrengpunt willen brengen, en keukenemmertjes voor gft, papier en plastic (maatregelen als onderdeel van pilot omgekeerd inzamelen)

Een andere mogelijkheid om het scheiden van gft-afval te stimuleren is het vaker ophalen van gft tijdens de zomermaanden. Uit het bewonersonderzoek dat april 2013 is gehouden blijkt dat 20% van de huishoudens in Doetinchem afval niet apart houdt vanwege de overlast (stank, ongedierte) die dat teweeg brengt. Door tijdens de warme (snoei)maanden van het jaar het gft-afval wekelijks in te zamelen in plaats van tweewekelijks

zou aan dit probleem tegemoet kunnen worden gekomen. Echter, de gemeente heeft daar (nu nog) niet voldoende voertuigcapaciteit voor beschikbaar. Deze capaciteit zou grotendeels kunnen worden vrijgespeeld door de invoering van omgekeerd inzamelen waarbij de plastic rolemmer 1 x per 4 weken wordt ingezameld (variant 2). In de pilot omgekeerd inzamelen zal het extra legen van de groene rolemmer tijdens de snoeiseizoenen worden uitgetest.

Maatregel 3

Beproeven verhogen inzamelfrequentie gft tijdens de snoeimaanden (als onderdeel van pilot omgekeerd inzamelen).

Een alternatief voor het vaker ledigen van de gft-container is het beschikbaar stellen van een groter formaat gft-container (alleen voor huishoudens die daar behoefte aan hebben). Het invoeren van meer keuzevrijheid ten aanzien van de containergrootte, zal na evaluatie van de pilot omgekeerd inzamelen worden besloten.

Tot slot zijn er ook bewoners die de gft-container niet gebruiken uit nalatigheid, of omdat het scheiden teveel moeite kost. De afvalstoffenverordening van Doetinchem verplicht echter iedere burger tot het afzonderlijk aanbieden van gft-afval. Bij een aantal gemeenten in Nederland is met succes de handhaving en controle geïntensiveerd op het gescheiden aanbieden van gft-afval. Hiervoor wordt meestal de gele en rode kaart toegepast. Indien in de grijze rolemmer te veel gft of andere herbruikbare stromen voorkomen, wordt eerst gewaarschuwd met een gele kaart. Indien het vaker voorkomt wordt een rode kaart gegeven, waarbij de bewoners eerst zelf actie moeten ondernemen alvorens de bak bij de volgende inzamelronde wordt geleegd. Door de handhavingacties vooraf goed aan te kondigen (waarom worden de acties gehouden) kan preventief al veel effect worden verkregen. Voorgesteld wordt om in buurten en wijken van Doetinchem waar weinig groene rolemmers worden aangeboden, een aantal handhaving- en controleacties uit te voeren, die bij succes periodiek worden herhaald.

Maatregel 4

Uitvoering van handhaving- en controleacties in wijken en buurten waar weinig gebruik wordt gemaakt van de groene rolemmer.

Bij de meeste hoogbouw in Doetinchem wordt op dit moment geen gft meer gescheiden ingezameld. De verzamelcontainers waarmee het gft werd ingezameld leverde te veel vervuiling op om de fractie te laten composteren. De ervaring leert dat er alleen goede kwaliteit gft is in te zamelen met individuele inzamelmiddelen, waaronder rolemmers. Probleem is dat deze bij de meeste hoogbouw niet te stallen zijn, door het ontbreken van een tuin. Dat betekent niet dat er geen animo is in de hoogbouw om gft te scheiden. Zeker niet bij de benedenappartementen die misschien wel ruimte hebben voor een rolemmer. Door deze woningen de mogelijkheid te bieden weer gft apart aan te bieden, kan de gft-respons worden verhoogd. Voorwaarde is wel dat de rolemmer in een bestaande gft-route wordt aangeboden. Voorbeeld: iemand woont op de begane grond van een hoogbouwflat met tuin, en woont tegenover een rij eengezinswoningen waar gft apart wordt opgehaald. Deze persoon kan op vrijwillige basis een rolemmer voor gft verkrijgen, die hij aan de overzijde van de straat voor lediging kan aanbieden. Dit is al bestaand beleid, maar zal de komende beleidsperiode extra gepromoot worden.

Maatregel 5

Promoten van de gft-inzameling bij hoogbouw: meeliften op de voorzieningen en inzamelroute van de laagbouw

Papier

- Promoten van de minicontainer voor papier bij de laagbouw
- Plaatsen van ondergrondse papiercontainers bij de hoogbouw
- Meer toezicht op papierinzameling door derden
- Gestreefd wordt naar 16% meer papier in 2016

Doel

Thans komt er gemiddeld 86 kilo per inwoner aan papier en karton vrij, waarvan 69 kilo (80%) apart wordt aangeboden in de rolemmer of papiercontainer, en 17 kilo (20%) terecht komt in de grijze rolemmer of verzamelcontainer (peiljaar 2012). Voor 2018 is het streven dat minimaal 80 kilo papier gescheiden wordt ingezameld, een responsverbetering van 16% ten opzichte van 2012.

Strategie en maatregelen

In 2006 hebben alle laagbouwwoningen in Doetinchem een rolemmer voor papier aangeboden gekregen. Dit is gebeurd op vrijwillige basis. Ongeveer 80% heeft de rolemmer geaccepteerd, en biedt de bak regelmatig aan. Dit percentage neemt nog toe, doordat steeds meer huishoudens de voordelen van de rolemmer inzien. Om ook de laatste eengezinswoningen aan de rolemmer te krijgen zal een nieuwe promotieactie worden gehouden. De ervaring leert dat de weerstand tegen een extra bak in de tuin veelal verdwijnt nadat men aan de bak gewend is en het gemak ervan ondervindt. De promotieactie zal inhouden dat huishoudens die nog geen bak hebben, deze een maand mogen uitproberen, eventueel aangemoedigd door een presentje.

Maatregel 6

Het promoten van de blauwe minicontainer bij de grondgebonden laagbouw: met name in wijken waar de blauwe container nog niet veel wordt gebruikt.

Veel scheidingswinst is er nog te halen bij hoogbouw. Uit de sorteeranalyseresultaten blijkt dat er daar nog veel papier en karton in het restafval zit. Bij sommige flats waar in pandige containerruimtes zijn, staan naast de rolcontainers voor restafval ook rolcontainers voor papier. Bij de flats waar de containers uitpandig staan (ondergrondse containers) staan er in de meeste gevallen geen voorzieningen voor papier. De bewoners zijn in dat geval aangewezen op de papiercontainers die bij de winkelcentra staan opgesteld. Door ondergrondse papiercontainers bij de hoogbouw zelf te plaatsen, zal een extra stimulans uitgaan om papier te scheiden. Alvorens deze maatregel op grote schaal in te voeren zal het op drie proeflocaties worden uitgetest.

Maatregel 7

Pilot ondergrondse papiercontainers bij de hoogbouw (op drie proeflocaties)

De bedoeling is dat het inzamelsysteem voor papier uiteindelijk 100% dekkend wordt, ofwel dat bij ieder huishouden de mogelijkheid wordt geboden om papier (na)bij het perceel aan te bieden.

De inzameling van het papier gebeurt in sommige wijken in nauwe samenwerking met verenigingen. Circa 7 verenigingen helpen bij het beladen van de rolemmers en rolcontainers, en ontvangen daarvoor een vaste tonnagevergoeding, waarbij de hoogte afhankelijk is gesteld van de inzamelmethode en de aangeleverde hoeveelheid. Deze regeling zal worden voortgezet.

Glas en textiel

- Schone, toegankelijke glascontainers bij winkelcentra
- Legaliseren textielcontainers en verbeteren registratie

Doel

De hoeveelheid glas die bij huishoudens vrijkomt bedraagt thans 29 kilo per inwoner. Daarvan wordt 22 kilo (76%) gescheiden aangeboden en 7 kilo (24%) bij het restafval gedaan. Gestreefd wordt om in 2018 tenminste 25 kilo per inwoner gescheiden in te zamelen, een toename van 14%.

Voor textiel wordt gestreefd naar 3 kilo per inwoner. Nu (peiljaar 2012) wordt nog 2 kilo per inwoner per jaar gescheiden aangeboden.

Strategie en maatregelen

De praktijk heeft geleerd dat het aantal glasbakken en de glasbakkendichtheid nauwelijks invloed heeft op de inzamelrespons. De meeste bewoners leveren hun glas in bij het boodschappen doen. Voldoende glasbakken bij winkelcentra en winkelconcentraties is daarbij van groot belang. Ook de aantrekkelijkheid van de bakken (geen afval naast de containers, geen graffiti en affiches op de bakken) blijkt bepalend te zijn voor de mate waarin de bakken gebruikt worden, en bewoners glas apart houden. Aan beide aspecten wordt in Doetinchem redelijk goed voldaan. De nagestreefde responsverhoging zal vooral moeten komen van het minder makkelijk kunnen aanbieden van restafval. Door het omgekeerd inzamelen komt meer nadruk te liggen op de inzameling van grondstoffen, waaronder ook glas.

Maatregel 8

Extra zorg voor schone, toegankelijke glascontainers bij winkelcentra

Textiel is een waardevolle stroom die veel geld oplevert. In Doetinchem worden jaarlijks 4 ophaalrondes gehouden die worden uitgevoerd door charitatieve instellingen met CBF-keurmerk. Daarnaast staan er 10 ondergrondse kledingcontainers in de gemeente waar kleding naar toe kan worden gebracht. Deze containers worden beheerd door stichting Aktief. Doordat er onvoldoende zicht is op de registratie zijn de inzamelresultaten van zowel de charitatieve instellingen als stichting Aktief niet erg betrouwbaar. Hier zal de komende periode meer aandacht aan worden besteed.

Naast de 10 ondergrondse textielcontainers staan er ook nog 50 bovengrondse containers van onder andere Humanitas en Curitas. Voor deze containers zijn geen vergunningen afgegeven. Het ingezamelde textiel wordt buiten de gemeente om ingezameld. Over de hoeveelheden bestaat geen inzicht. Voorgesteld wordt om tegen deze (niet legale) containers handhavend op te treden.

Maatregel 9

Handhaving op illegale textielbakken in de openbare ruimte

Plastic en drankenkartons

- Promoten van de gescheiden plastic-inzameling zodat ook degene die het nog niet doen ertoe overgaan.
- Inpandige verzamelcontainers bij de hoogbouw

Doel

Momenteel wordt er gemiddeld 25 kilo per inwoner aan plastic verpakkingsafval, waarvan 9 kilo (36%) apart wordt aangeboden in de plastic zak, en 16 kilo (74%) terecht komt in de grijze rolemmer of verzamelcontainer (restafval). Voor 2018 is het streven dat minimaal 15 kilo plastic gescheiden wordt ingezameld, een responsverbetering van 74% ten opzichte van 2012.

Strategie en maatregelen

De scheiding van plastic verpakkingsafval kan worden gestimuleerd door deze fractie niet meer met de plastic zak maar met de rolemmer in te zamelen. Dit zal eerst worden uitgetest in de pilot 'omgekeerd inzamelen' (zie hoofdstuk 4) en bij succes worden uitgerold over de gehele gemeente. Het inzamelen van plastic in rolemmers biedt verschillende voordelen: meer ruimte en meer hygiëne voor de bewoner (plastic afval hoeft niet meer binnen bewaard te worden), en minder kans op waaivuul bij het aanbieden van zak aan de weg. Bovendien hoeven bewoners geen plastic zakken meer te bestellen, dat voor de gemeente een kostenbesparing met zich meebrengt.

Door middel van een promotieactie (voorlichtingscampagne) zal het nut en de noodzaak van de plasticscheiding hernieuwd onder de aandacht worden gebracht. Deze zal zich vooral richten op de buurten en wijken in Doetinchem waar weinig huishoudens plastic apart houden.

Maatregel 10

Promotie plastic inzameling gericht op huishoudens die nog niet scheiden.

Er is een gerede kans dat ook voor de verpakkingsstroom drankenkartons een (financiële) regeling met het bedrijfsleven wordt gesloten (onderdeel van producentenverantwoordelijkheid). De landelijke pilots moeten daar uitsluitsel over bieden. Op voorwaarde dat met de aankomende regeling een inzamelsysteem kan worden opgetuigd die kostenneutraal is, zal Doetinchem waarschijnlijk overgaan tot de gescheiden inzameling van drankenkartons. Voor de hand ligt om de drankenkartons in combinatie met het plastic verpakkingsafval in te zamelen (in één zak of 1 rolemmer). Door middel van mechanische nascheiding wordt het plastic en karton van elkaar gescheiden en hergebruikt.

Maatregel 11

Invoering gescheiden inzameling van drankkartons, in combinatie met plastic verpakkingsafval (onder voorbehoud van landelijke inzamelregeling en kostenneutrale invoering).

Bij de hoogbouw is het door het ontbreken van een tuin niet mogelijk om rolemmers toe te passen. Bij de hoogbouw waar inpandige containerruimtes aanwezig zijn, kan worden gezien of één of meer van de restafvalcontainers kan worden vervangen door rolemmers voor plastic verpakkingsafval. De gescheiden inzameling van plastic verpakkingsafval zal eerst in een drietal hoogbouw flats worden uitgetest. Indien de inzameling succesvol is, zal het worden uitgebreid naar de overige hoogbouwlocaties.

Maatregel 12

Pilot gescheiden plastic inzameling met rolemmers bij de hoogbouw (op drie proeflocaties).

Grof huishoudelijk afval

- Gratis brengen van waardevolle afvalstromen die geen positieve restwaarde hebben maar wel een positieve milieuwaarde hebben: grof tuinafval, hout, elektrische apparaten)
- Uitbreiding afvalbrengpunt met voorzieningen voor vlakglas.
- Intensivering toezicht / gastheerschap op afvalbrengpunt.
- Gestreefd wordt naar 60% minder grof restafval.

Doel

Het totale aanbod grof huishoudelijk afval bedraagt thans 116 kilo per inwoner, waarvan 88 kilo (76%) gescheiden wordt aangeboden (huisraad, grof tuinafval, hout, etc.) en 28 kilo (24%) ongescheiden als restafval wordt aangeboden. Gestreefd wordt om de hoeveelheid grof restafval met 60% te reduceren tot maximaal 12 kilo per inwoner.

Strategie en maatregelen

Om zoveel mogelijkheden van producthergebruik maximaal te benutten, is en blijft een prominente rol weggelegd voor het kringloopbedrijf (stichting Aktief). Het bruikbaar huisraad dat door het kringloopbedrijf wordt ingezameld, wordt eerst geselecteerd op herbruikbaarheid, en daarna verkocht dan wel afgevoerd richting de recycling³.

De gemeente blijft zelf de inzameling van de grove materiaalstromen (verbouwingsafval, grof tuinafval, etc.) verzorgen. Burgers kunnen deze tegen betaling laten ophalen, of deze zelf wegbrengen naar het afvalbrengpunt. Uitgangspunt daarbij is zoveel mogelijk materiaalstromen brongescheiden in te zamelen ten behoeve van recycling. Dit kan worden gestimuleerd door:

1. Tariefdifferentiatie: het gescheiden aanbieden van grof afval (in waardevolle stromen) wordt goedkoper gemaakt dan het ongescheiden aanbieden van grof afval (restafval of bouw en sloopafval).
2. Uitbreiding faciliteiten afvalbrengpunt: meer soorten grof afval gescheiden inzamelen.
3. Intensiveren beheer/ begeleiding van burgers op afvalbrengpunt.

Op dit moment geldt dat alleen afvalstromen met een positieve economische restwaarde (waaronder metalen, papier) gratis worden ingenomen op het afvalbrengpunt. Voor waardevolle stromen die geen economische restwaarde hebben, moet worden betaald. Voorbeelden daarvan zijn: grof tuinafval, puin, hout, gips. Voorgesteld wordt om de tariefstelling op alle afvalstromen die een milieuwaarde hebben, af te schaffen, en alleen nog een tarief in rekening te brengen voor ongescheiden grof afval (waaronder ook ongescheiden verbouwingsafval). Om bewoners extra te motiveren om afval gescheiden aan te leveren kan dit tarief eventueel worden verhoogd. Gestart wordt met het gratis aanbieden van grof tuinafval.

³ Het contract met stichting Aktief zal binnenkort onder de loep worden genomen, waarbij wordt gezien hoe de mogelijkheden van producthergebruik verder kunnen gesimuleerd, en de overlap in inzamelactiviteiten tussen gemeente en kringloopbedrijf kan worden verkleind.

Maatregel 13

Gratis aanbieden van herbruikbare stromen op het afvalbrengpunt, die geen economische restwaarde hebben. Te beginnen met grof tuinafval.

Op het afvalbrengpunt kunnen thans 15 grove afvalstromen gescheiden worden gebracht. Voor een aantal stromen staan meerdere containers opgesteld (restafval, tuinafval), terwijl voor andere stromen, zoals vlak glas, vloerbedekking en matrassen, geen containers staan opgesteld. Voor vloerbedekking en matrassen is dat begrijpelijk: het betreft huisraad dat door stichting Aktief wordt ingezameld. Voor vlak glas zou een aparte container op het afvalbrengpunt geplaatst kunnen worden.

Maatregel 14

Uitbreiding afvalbrengpunt met inzamelvoorzieningen voor vlakglas.

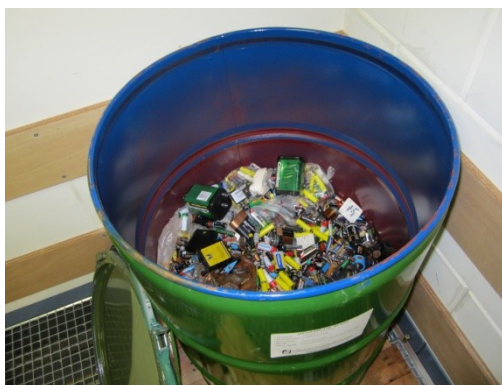
Om er voor te zorgen dat bezoekers van het afvalbrengpunt hun aangebrachte afval optimaal scheiden, en dat er zo min mogelijk herbruikbaar afval in de restafvalcontainer belandt, zal het toezicht op het stortbordes worden geïntensiveerd. De gastheer/ gastvrouw die op zaterdag aanwezig is op het afvalbrengpunt kan daarbij een belangrijke rol vervullen, door op klantvriendelijke wijze bewoners behulpzaam te zijn bij weg wijzen naar de juiste containers.

Maatregel 15

Intensivering toezicht/ gastheerschap op het afvalbrengpunt.

Waardevolle kleinere stromen

- Waardevolle kleinere stromen = blik, metalen, keukenvetten en oliën, harde plastics, textiel, klein chemische afval, etc.
- Inzamelpilot in samenwerking met wijkbedrijf
- Halen op afroep aan huis
- Brengen naar verenigingen en scholen

Doel

Naast de hiervoor beschreven waardevolle (bulk) stromen zitten er ook nog veel kleinere waardevolle stromen in het restafval, waaronder blik, vetten, oliën, harde plastics, polystyreen en kleine huishoudelijke apparaten, etc. De meeste van deze stromen hebben een positieve economische waarde of brengen een besparing bij de afvalverwerking met zich mee als ze gescheiden worden ingezameld. Het streven is om 4,5 kilo per inwoner hiervan gescheiden in te zamelen in 2018.

Ofschoon de kleinere afvalstromen in gewicht niet sterk meetellen in het realiseren van de 65%-doelstelling, gaat het wel om milieubelastende stoffen, die bij voorkeur niet in de verbrandingsoven terecht moeten komen.

Strategie en maatregelen

In opdracht van de gemeente is een projectplan opgesteld waarin de inzameling van waardevolle stromen nader is uitgewerkt. Een belangrijke rol is daarbij weggelegd voor het wijkbedrijf⁴. Het plan voorziet in een tweetal inzamelmethoden, die naast elkaar kunnen worden ingezet:

1. Een haalservice op afroep aan huis: een (milieuvriendelijke) bestelbus met een medewerker van het Wijkbedrijf haalt de waardevolle stromen aan huis op. Bewoners maken daarvoor een afspraak via een apart telefoonnummer.
2. Een brengservice bij verenigingen en scholen: ouders kunnen hun waardevolle stromen ook aan hun kind meegeven naar school of vereniging, waar voorzieningen worden geplaatst. De voorzieningen worden gelegegd door dezelfde bestelbus die ook de haalservice verzorgt.

De ingezamelde stromen worden op het afvalbrengpunt van Doetinchem gesorteerd en overgeslagen. De opbrengsten en vermeden verwerkingskosten worden voldoende geacht om de structurele meerkosten van de inzamelactiviteit te dekken. De nieuwe inzamelwijze zal onder de aandacht worden gebracht met flink wat communicatie en voorlichting, waarbij niet alleen bewoners worden benaderd maar ook de verenigingen en scholen. Naast de eerder genoemde stromen kan ook een groot gedeelte van het assortiment klein chemisch afval worden ingezameld door de haalservice. Voor sommige kca-componenten (waaronder vluchtige stoffen, zware metalen, medicijnresten, etc.) gelden bijzondere transportvoorschriften die met bovengenoemde invulling van de haalservice niet kunnen worden ingevuld.

⁴ Gemeente Doetinchem heeft sinds 2012 een wijkbedrijf, waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werkplekken krijgen aangeboden om ervaring op te doen. Deze werkplekken worden met name geboden door afdeling BUHA, op het gebied van straatreiniging, afvalinzameling, handhaving, etc. De inzameling van de waardevolle kleinere stromen lijkt een activiteit die zich zeer goed leent voor het wijkbedrijf.

Omdat het draagvlak voor de nieuwe inzamelwijze niet helemaal vooraf kan worden ingeschat, zal eerst een pilot worden gehouden. Daarbij zal ook worden nagegaan of de inzamelwijze voldoende effectief is (wordt er voldoende gescheiden aangeboden; neemt de hoeveelheid waardevolle kleine stromen in het restafval substantieel af?)

Maatregel 16

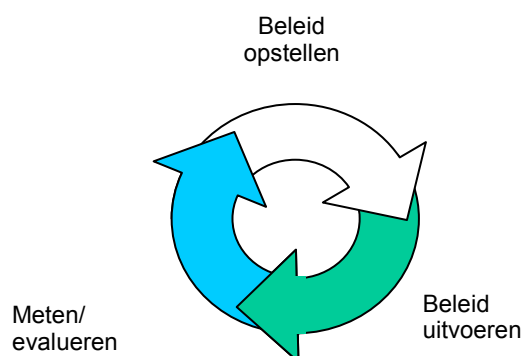
Pilot kleinere waardevolle stromen in samenwerking met het wijkbedrijf.

Door deze pilot gelijktijdig te houden met de pilot omgekeerd inzamelen, kan de bestelbus met chauffeur ook worden ingezet voor het assisteren van oudere en minder valide bewoners die niet in staat zijn hun restafval naar de ondergrondse container te brengen.

6. Monitoring en evaluatie

Beleidscyclus

- Voortgang wordt jaarlijks gerapporteerd in de jaarrekening
- Tussenevaluatie medio 2016
- In 2018 wordt een nieuw afvalbeleidsplan opgesteld

Jaarlijkse voortgangsrapportage

Jaarlijks zal een voortgangsrapportage worden opgesteld (onderdeel van de Jaarrekening), met daarin de belangrijkste ontwikkelingen en tussenresultaten, en de voortgang van de invoering van de hier gepresenteerde maatregelen.

In 2016 wordt een tussenevaluatie gehouden

Medio 2016 zal er een tussenevaluatie worden gehouden, en worden nagegaan in welke mate de genomen maatregelen tot het gewenste resultaat hebben geleid. Indien de effecten niet voldoen aan de verwachtingen, kan eventueel bijstelling plaatsvinden.

In de tussenevaluatie zullen in ieder geval de volgende indicatoren worden opgenomen:

Milieuresultaat

- hoeveelheden gft, papier, glas, textiel, plastic en kleine waardevolle stromen in kg per inwoner die gescheiden worden ingezameld
- hoeveelheden gft, papier, glas, textiel, plastic en kleine waardevolle stromen die nog in het restafval zitten
- Hoeveelheden grof afval die gescheiden en ongescheiden worden ingezameld
- scheidingspercentage = % van het totaal huishoudelijk afvalaanbod dat gescheiden wordt ingezameld ten behoeve van hergebruik en nuttige toepassing

Service

- percentage van de bevolking dat (zeer) tevreden is met de wijze waarop de gemeente afval inzamelt

Kosten

- hoogte afvalstoffenheffing (één- en meerpersoonshuishoudens) vergeleken met de gemiddelde landelijke tarieven
- totale afvalkosten per huishouden per jaar

Onderdeel van de tussenevaluatie is de uitvoering van een sorteeraanlyse, waaruit kan worden opgemaakt hoeveel waardevolle stromen nog via het restafval worden aangeboden.

7. Planning

In onderstaand tabel is de planning van de maatregelen opgenomen.

		Start voorbereiding	Uitvoering
1	Uitvoering pilot omgekeerd inzamelen	Voorjaar 2014	September 2014 - september 2015
2	Beproeven gft- stimuleringsmaatregelen (beschikbaar stellen aanhanger, in pandige containers i.h.v. pilot omgekeerd inzamelen)	Voorjaar 2014	September 2014 - september 2015
3	Beproeven verhogen inzamelfrequentie gft tijdens snoeiaanden (als onderdeel van pilot omgekeerd inzamelen)	Voorjaar 2014	September 2014 - september 2015
4	Periodieke uitvoering controle- en handhavingacties op juist scheidingsgedrag	Januari 2015	Voorjaar 2015
5	Promoten gft-inzameling hoogbouw: meeliften op voorzieningen en routes laagbouw	Januari 2015	Voorjaar 2015
6	Promotie-actie blauwe minicontainer	Januari 2015	Voorjaar 2015
7	Pilot ondergrondse papiercontainers bij hoogbouw (drie proeflocaties)	Voorjaar 2014	September 2014 - september 2015
8	Meer zorg voor schone en toegankelijke glascontainers nabij winkelscentra	Januari 2015	Voorjaar 2015
9	Handhaving illegale textielcontainers	Najaar 2015	2016
10	Promotie-actie plastic inzameling	Najaar 2014	2015
11	Invoering gescheiden inzameling drankkartons (onder voorbehoud van landelijke regeling en kostenneutrale invoering)	Pm	Pm
12	Pilot gescheiden plastic inzameling met rolemmers bij de hoogbouw (op drie proeflocaties).	Voorjaar 2014	September 2014 - september 2015
13	Gratis aanbieden van herbruikbare stromen zonder restwaarde op het afvalbrengpunt, te beginnen met grof tuinafval	Voorjaar 2014	September 2014 - september 2015
14	Uitbreiding afvalbrengpunt met voorzieningen voor vlakglas	Najaar 2014	2015
15	Intensivering toezicht juiste scheiding op afvalbrengpunt	Voorjaar 2014	September 2014
16	Pilot kleinere waardevolle stromen ism wijkbedrijf	Voorjaar 2014	September 2014 - september 2015

Een groot aantal maatregelen staat gepland voor 2014 en 2015. De pilots omgekeerd inzamelen en inzameling kleinere waardevolle stromen starten in het najaar van 2014, en zullen een doorlooptijd hebben van een jaar. Hetzelfde geldt voor het experiment met gescheiden plastic inzameling bij een tweetal hoogbouwflats. Het ligt voor de hand om deze hoogbouwlocaties binnen de pilotgebieden te kiezen.

8. Financiën

In onderstaand schema staan de financiële consequenties per maatregel uitgesplitst. Voor een aantal van deze maatregelen zijn nu nog als pilot opgevoerd.

MAATREGELEN		INVESTERING EN DEKKINGWIJZE		STRUCTURELE LASTEN EN BATEN				
		Investering	Dekken uit voorziening	Kapitaal- lasten	Beheer-kosten	Opbrengsten/ vermeden verwerkings- kosten	Netto jaarlijkse lasten	
		A	B	C	D	E		
1	Uitvoering pilot omgekeerd inzamelen	€ 244.700	€ 61.100	€ 18.850	€ -	€ 21.600	€ -2.750	
2	Beproeven gft-stimuleringsmaatregelen (beschikbaar stellen aanhanger, keukennemertjes (als onderdeel van pilot omgekeerd inzamelen)	€ 20.000	20.000	€ -	€ -	€ -	€ -	
3	Beproeven verhoogde inzamel frequentie gft tijdens zomermaanden (als onderdeel van pilot omgekeerd inzamelen)	Kostenneutraal						
4	Periodieke uitvoering controle- en handhavingacties op juist scheidingsgedrag				€ 5.000	€ -	€ 5.000	
5	Promotie gft-inzameling hoogbouw: meeliften op voorzieningen en routes laagbouw	€ 6.000	6.000	€ -	€ -	€ -	€ -	
6	Promotie-actie blauwe minicontainer	€ 35.000	35.000	€ -	€ -	€ 4.180	€ -4.180	
7	Pilot ondergrondse papiercontainers bij hoogbouw (3 proeflocaties)	€ 30.000	-	€ 3.080	€ 300	€ 2.223	€ 1.157	
8	Meer zorg voor schone en toegankelijke glascontainers nabij winkelscentra	Regulier werk						
9	Handhaving illegale textielcontainers	Regulier werk						
10	Promotie-actie plastic inzameling	€ 10.000	10.000	€ -	€ -	€ -	€ -	
11	Invoering gescheiden inzameling drankenkartons (onder voorbehoud van landelijke regeling en kostenneutrale invoering)	Kostenneutraal						
12	Pilot gescheiden plastic inzameling met rolemmers bij de hoogbouw (op drie proeflocaties).	€ 3.000	3.000	€ -	€ -	€ 2.425	€ -2.425	
13	Gratis aanbieden van waardevolle herbruikbare stromen op het afvalbrengstation, te starten met grof tuinafval.	Kostenneutrale invoering						
14	Uitbreiding afvalbrengstation met voorzieningen voor vlakglas.	Kostenneutrale invoering						
15	Intensivering toezicht op juiste scheiding afvalbrengpunt				€ 8.000	€ -	€ 8.000	
16	Pilot kleinere waardevolle stromen	€ 100.000	55.000	€ 7.245	€ 44.452	€ 72.500	€ -20.802	
Totaal		€ 448.700	190.100	€ 29.175	€ 57.752	€ 102.928	€ -16.000 € -16.000	

Toelichting:

- Investing: dit zijn de eenmalige (investering)kosten die gemoeid zijn met de maatregel
 - Het deel van de investering dat gedekt kan worden uit de Afvalvoorziening
 - De kapitaallasten van de investering, op basis van lineaire afschrijving (3,6%; looptijd 8 jaar voor voertuigen en 15 jaar voor containers)
 - De structurele beheerkosten die de maatregel met zich mee brengt (exclusief kapitaallasten)
 - De opbrengsten en vermeden verwerkingskosten die de maatregel met zich meebrengt als gevolg van extra afvalscheiding
 - De netto jaarlijkse lasten die de maatregel met zich meebrengt ($F = C + D - E$)
- De financiële consequenties zijn bepaald op basis van prijspeil 2012
 - De financiële consequenties van maatregel 1 zijn onderbouwd in bijlage 1.
 - Indien bij kosten 0 is weergegeven: de betreffende maatregel wordt binnen de huidige begroting bekostigd.
 - De weergegeven kosten bij maatregel 4 betreffen structurele voorlichtingskosten (communicatiemiddelen).

Het afvalbeleidsplan kan kostenneutraal worden uitgevoerd!

Uit de bovenstaande tabel kan worden afgeleid dat het afvalbeleidsplan kostenneutraal kan worden uitgevoerd. Ofwel, de voorgestelde maatregelen uit het plan, inclusief de pilot omgekeerd inzamelen, kunnen

zonder verhoging van de afvalstoffenheffing worden doorgevoerd. De kapitaallasten en beheerkosten die de maatregelen met zich meebrengen worden volledig gecompenseerd door de hogere opbrengsten en lagere verwerkingskosten als gevolg van het beter scheiden van afval. Er wordt zelfs een kleine netto besparing gerealiseerd van ongeveer € 16.000,-, echter dit is op een begroting van € 3,7 miljoen verwaarloosbaar.

De in de tabel weergegeven financiële consequenties hebben voor een groot deel betrekking op pilots, die in dit plan worden voorgesteld. In bijlage 2 is een financiële doorrekening weergegeven, waarbij wordt uitgegaan dat de pilots (maatregelen 1, 2, 7 en 12) zijn uitgerold in de gehele gemeente. De structurele besparing loopt daardoor op tot ongeveer € 80.000,-. Op basis van de uitkomsten van de pilots zal een nieuwe kostendoorrekening worden uitgevoerd, en een definitief voorstel worden gedaan aan de Raad omtrent het al dan niet uitrollen van de pilots.

Investering maatregelpakket

Met de uitvoering van het gehele maatregelpakket is een totaal investeringsbedrag gemoeid van € 448.700,-. De kapitaallasten (rente en aflossing) en de extra beheerkosten (samen € 86.927,-) zijn meegenomen in de netto-jaarlijkse lasten. De overige investeringen (communicatiemateriaal, projectmanagement, etc.; totaal € 190.100,-) worden gedekt uit de Afvalvoorziening.

Onzekerheden

Voor de in dit plan voorgestelde maatregelen gaan de kosten voor de baten uit. Daarbij geldt dat de baten pas optreden als de burger zijn aanbodgedrag heeft aangepast. De effecten van de maatregelen zijn nooit 100% nauwkeurig te ramen. In dit plan is gerekend met gedragseffecten ontleend van gemeenten die al ervaringen hebben met deze maatregelen. In dat licht mag de begroting als realistisch worden beoordeeld.

Afvalvoorziening (egalisatiefonds)

De stand van de afvalvoorziening bedraagt per 1 januari 2013 € 1.421.000,-. De afgelopen jaren is de voorziening fors opgelopen. De afvalvoorziening is van belang voor het opvangen van tegenvallers en/of onvoorziene omstandigheden en dient als egalisatie. Het saldo mag uitsluitend worden aangewend voor het productveld huishoudelijk afval. Indien het saldo niet nodig is zal het moeten terugvloeien naar de burgers (lager tarief).

Op basis van ervaring zou in de toekomst een afvalvoorziening van minimaal €300.000 en maximaal €600.000 nodig zijn. Dat betekent dat bij een overschrijding van de bovengrens er een teruggave aan de burger zo kunnen plaatsvinden in de vorm van een tariefsverlaging. Om te voorkomen dat de tarieven teveel schommelen, zal deze teruggave geleidelijk moeten plaatsvinden.

Voor het op peil brengen en houden van de afvalvoorziening worden de volgende spelregels voorgesteld:

Als het bedrag van de voorziening bij de vaststelling de jaarrekening onder de €300.000 of boven de € 600.000,- komt, zal de tariefstelling van de afvalstoffenheffing zodanig worden aangepast dat de voorziening door middel van dotatie of onttrekking weer binnen de bandbreedte uitkomt. Door dotaties dan wel onttrekkingen te spreiden over meerdere jaren, wordt voorkomen dat de afvalstoffenheffing te veel gaat fluctueren. Randvoorwaarde is dat de tariefstijging in principe nooit mag toenemen met meer dan 2x de gebruikelijke inflatiecorrectie.

Bronnen

Inventarisatierapport huidig afvalbeleid gemeente Doetinchem. Cyclusmanagement, mei 2013

Strategie-keuzenota: Wat wordt de afvalstrategie de komende 5 jaar?. Cyclusmanagement, mei 2013.

Evaluatie Pilot Wijkbedrijf gemeente Doetinchem 2012. Gemeente Doetinchem, februari 2013

Plan van Aanpak pilot kleinere waardevolle stromen gemeente Doetinchem. Synthese L-mundo, september 2013.

Begrippenlijst

Afvalverwijdering	Inzamelen en verwerken van afvalstoffen
Afvalpreventie	Voorkomen dat afvalstoffen ontstaan
Bronscheidingspercentage	Het percentage huishoudelijk afval dat aan de bron gescheiden wordt ingezameld ten behoeve van hergebruik (bouw en sloop afval niet meegerekend).
Grof huishoudelijk afval	Huishoudelijke afvalstoffen die te groot en/of te zwaar zijn om in een inzamelmiddel te worden aangeboden
Hergebruik	Het als product of materiaal opnieuw gebruiken van een afvalstof
Huishoudelijk afval	Afvalstoffen die vrijkomen bij huishoudens
Inzamelmiddel	Een voor de inzameling van afvalstoffen bestemd bewaarmiddel, bijvoorbeeld een minicontainer, verzamelcontainer of stadsemmer
Scheidingspercentage	Totale hoeveelheid van een component die gescheiden wordt ingezameld als percentage van de totale hoeveelheid die vrijkomt van de betreffende component (ook wel <i>scheidingspercentage per afvalcomponent</i> genoemd)
Verwerking	Nuttig toepassen of verwijderen van afvalstoffen
Voorzieningenniveau	Totaal aan diensten en middelen die aan de bewoner ter beschikking worden gesteld
Nuttige toepassing	Afvalstoffen die als product, materiaal, brandstof of opvulmateriaal worden hergebruikt.
Nascheiding	Het achteraf bij de eindverwerker sorteren en scheiden van afvalstoffen op materiaalsoort zodat deze nuttig kunnen worden toegepast

Bijlage 1 Doorrekening omgekeerd inzamelen in de gehele gemeente Doetinchem

Uitgangspunten:

- Plaatsing van circa 200 ondergrondse restafvalcontainers (uitgaande van 20 duizend laagbouwwooningen waar in een dichtheid van 1 op 100 aansluitingen containers moeten worden geplaatst) .
- Aanschaf van een extra trechtervoertuig dat de ondergrondse container kan legen.
- Extra bemanning voor trechtervoertuig
- Omstickeren van 20.000 grijze rolemmers tot plastic-container. De grijze rolemmers voorzien van een oranje deksel kan ook, maar is kostbaarder (circa € 6,- per rolemmer, exclusief montagekosten).
- De zijbeladers die nu de rolemmers restafval legen, legen straks de rolemmers met plastic verpakkingsafval . De achterlader(s) die nu worden ingezet voor het inzamelen van plastic vallen (inclusief bemanning) vrij.
- Door betere afvalscheiding neemt de hoeveelheid te storten restafval (waarvoor € 54,- per ton betaald moet worden) af, en de hoeveelheid plastic afval en papier (waarvoor respectievelijk € 430,- en € 100,- per ton wordt ontvangen) toe.
- Inzet van communicatie en handhaving (initieel) om de veranderingen in de afvalinzameling goed te geleiden.

Financiële consequenties omgekeerd inzamelen gehele gemeente

	Aantal	Prijs per eenheid	Investing	Waarvan eenmalig t.l.v. afvalvoorziening	Structurele effecten			Netto jaarlijks structureel
					Kapitaal-lasten	Beheers-kosten	Opbrengst/besparing	
Kosten								
Levering en plaatsing ondergrondse containers	201	€ 10.200	€ 2.050.200		€ 210.487			€ 210.487
Onderhoudskosten containers						€ 20.000		€ 20.000
Aanschaf en uitgifte pasjes	20.083	€ 14	€ 271.121	€ 271.121				
Aanschaf trechterwagen	1	€ 250.000	€ 250.000		€ 40.250			€ 40.250
Bemanning inzamelwagen	1	€ 60.000				€ 60.000		€ 60.000
Onderhoud, verzekering en brandstof wagen	1	€ 30.000				€ 30.000		€ 30.000
Omstickeren van grijze rolemmers	20.083	€ 1	€ 20.083	€ 20.083				
Projectmanagement (invoeringskosten)			€ 200.000	€ 200.000				
Besparingen								
Achterlader inzameling plastic met zakken (incl. onderhoud, verzekering en brandstof)							-€ 55.000	-€ 55.000
Bemanning achterlader							-€ 100.000	-€ 100.000
Verstrekken van gratis zakken							-€ 35.000	-€ 35.000
Vermeden verwerkingskosten, extra inkomsten nedvang door betere afvalscheiding							-€ 241.000	-€ 241.000
Totaal			€ 2.791.404	€ 491.204	€ 250.737	€ 110.000	-€ 431.000	-€ 70.263

Kostenconsequenties (invoering in gehele gemeente):

- Met de invoering van omgekeerd inzamelen in Doetinchem is een investering gemoeid van ongeveer € 2,8 mln euro, waarvan 2,3 mln kan worden gekapitaliseerd (containers + trechtervoertuig; op basis van 3,6% en lineaire afschrijving), en 0,5 mln kan worden gedekt uit de Afvalvoorziening (pasjes, stickers, invoeringskosten). De kapitaallasten van de containers en het trechtervoertuig bedragen € 250.737 per jaar.
- Alle structurele kosten (inclusief kapitaallasten) en besparingen bij elkaar opgeteld, zou omgekeerd inzamelen kostenneutraal kunnen worden ingevoerd. Uit de voorlopige kostenberekening (zie tabel) blijkt zelfs een structurele besparing van iets meer dan 70 duizend euro (de eenmalige uitgave aan pasjes en stickers niet meegerekend). Per huishouden is dat ongeveer € 3,- per jaar.

Financiële consequenties omgekeerd inzamelen pilot

	Aantal	Prijs per eenheid	Investing	Waarvan eenmalig t.l.v. afvalvoorziening	Structurele effecten			Netto jaarlijks structureel
					Kapitaal-lasten	Beheers-kosten	Opbrengst/besparing	
Kosten								
Levering en plaatsing ondergrondse containers	18	€ 10.200	€ 183.600		€ 18.850			€ 18.850
Aanschaf en uitgifte pasjes	1800	€ 14	€ 24.300	€ 24.300				
Omstickeren van grijze rolemmers	1800	€ 1	€ 1.800	€ 1.800				
Projectmanagement (invoeringskosten)			€ 35.000	€ 35.000				
Besparingen								
Vermeden verwerkingskosten, extra inkomsten nedvang door betere afvalscheiding							-€ 21.600	-€ 21.600
Totaal			€ 244.700	€ 61.100	€ 18.850	€ 0	-€ 21.600	-€ 2.750

Kostenconsequenties (pilots):

- Uitgaande van 2 gebieden van ieder 900 aansluitingen, zouden 18 ondergrondse containers benodigd zijn. Hiermee is een investering gemoeid van € 183.600,-, die over 15 jaar wordt afgeschreven⁵. De overige kosten (pasjes, stickers, projectmanagement) worden geraamd op € 61.100,- en zouden eenmalig gedekt kunnen worden door een onttrekking uit de Afvalvoorziening.
- De uitvoering van de pilot kan met het huidige voertuigpark en de huidige personeelsbezetting worden uitgevoerd. Indien de pilot een jaar wordt uitgevoerd, en het aanbiedgedrag wijzigt zich volgens verwachting, mag rekening worden gehouden met € 21.600,- aan vermeden verwerkingskosten.

⁵ Ervan uitgaande dat de containers ook na de pilot een nuttige bestemming krijgen. Anders kan alsnog worden besloten de containers eenmalig af te schrijven ten laste van de Afvalvoorziening.

Bijlage 2 Doorrekening beleidsplan in gehele gemeente

MAATREGELEN	INVESTERING EN DEKKINGWIJZE		STRUCTURELE LASTEN EN BATEN				Netto jaarlijkse lasten
	Investerings	Dekken uit voorziening	Kapitaal- lasten	Beheer-kosten	Opbrengsten/ vermeden verwerkings- kosten	E	
	A	B	C	D			F
1 Uitrol omgekeerd inzamelen	€ 2.791.404	€ 491.204	€ 250.737	€ 110.000	€ 431.000		€ -70.263
2 Gft-stimuleringsmaatregelen (beschikbaar stellen aanhanger, keukenemmertjes, etc)	€ 40.000	€ 40.000	€ -	€ -	€ -		€ -
3 Verhoging inzamel frequentie gft tijdens snoei maanden	Kosten neutraal						
4 Uitvoering controle- en handhavingacties op juist scheidingsgedrag	€ -	€ -	€ -	€ 5.000	€ -		€ 5.000
5 Promotie gft-inzameling hoogbouw: meeliften op voorzieningen en routes laagbouw	€ 6.000	€ 6.000	€ -	€ -	€ -		€ -
6 Promotie-actie blauwe mini container	€ 35.000	€ 35.000	€ -	€ -	€ 4.180		€ -4.180
7 Ondergrondse papiercontainers bij hoogbouw (30 locaties)	€ 300.000	€ -	€ 30.800	€ 3.000	€ 22.230		€ 11.570
8 Meer zorg voor schone en toegankelijke glascontainers nabij winkelscentra	Regulier werk	€ -	€ -	€ -	€ -		€ -
9 Handhaving illegale textielcontainers	Regulier werk	€ -	€ -	€ -	€ -		€ -
10 Promotie-actie plastic inzameling	€ 10.000	€ 10.000	€ -	€ -	€ -		€ -
11 Invoering gescheiden inzameling drankenkartons (onder voorbehoud van landelijke regeling en kostenneutrale invoering)	Kostenneutraal						
12 Gescheiden plastic inzameling met rolemmers bij de hoogbouw.	€ 30.000	€ 30.000	€ -	€ -	€ 10.000		€ -10.000
13 Gratis aanbieden van waardevolle herbruikbare stromen op het afvalbrengstation. Voor ongescheiden restafval wordt het tarief verhoogd	Kosten neutraal						
14 Uitbreiding afvalbrengstation met voorzieningen voor vlakglas.	Kosten neutraal						
15 Brengpunt grof tuinafval in Gaanderen (proefbasis)				€ -	€ -		
15 Intensivering toezicht op juiste scheiding afvalbrengpunt	€ -	€ -	€ -	€ 8.000	€ -		€ 8.000
16 Inzameling kleinere waardevolle stromen ism wijkbedrijf	€ 100.000	€ 55.000	€ 7.245	€ 44.452	€ 72.500		€ -20.802
Totaal	€ 3.312.404	€ 667.204	€ 288.782	€ 170.452	€ 539.910		€ -80.675
							€ -80.675

Toelichting:

- Investerings: dit zijn de eenmalige (investerings)kosten die gemoeid zijn met de maatregel
- Het deel van de investering dat gedekt kan worden uit de Afvalvoorziening
- De kapitaallasten van de investering, op basis van lineaire afschrijving (3,6%; looptijd 8 jaar voor voertuigen en 15 jaar voor containers)
- De structurele beheerkosten die de maatregel met zich mee brengt (exclusief kapitaallasten)
- De opbrengsten en vermeden verwerkingskosten die de maatregel met zich meebrengt als gevolg van extra afvalscheiding
- De netto jaarlijkse lasten die de maatregel met zich meebrengt ($F = C + D - E$)